Проскурівське Олексіївське

реальне училище

ФОНД № 57

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

за 1904 – 1920 рр.

з № 1 по № 37

I-а-3

Кам'янець-Подільський міський державний архів

Проскурівське Олексіївське реальне училище

Фонд №57
Архівний опис №1
Справ постійного зберігання
За 1904-1920 рр.

м. Кам'янець-Подільський

Зміст

1.Передмова 3-4
2.Перевідна таблиця 5
3.Розділи опису:
1904 рік 6
1905 рік 6
1907 рік 6
1909 рік 6-7
1910 рік 7
1911 рік 7
1912 рік 7
1913 рік 7
1914 рік 7-8
1915 рік 8
1916 рік 8
1917 рік 8
1918 рік 8

Передмова

до опису фонду "Проскурівське Олексіївське реальне училище".

Перші реальні училища з'явилися в Росії наприкінці 1820 років і були створені з метою розповсюдження технічних, практично корисних знань. Пізніше, у листопаді 1864 року був прийнятий статут, який передбачав 7-ми класну систему освіти на рівні класичних гімназій. Метою освіти в реальних училищах була проголошена загальна освіта і підготовка до вступу у вищі навчальні заклади. Ця освіта була доступна для дітей всіх станів та віросповідань і мала однакову з класичними гімназіями адміністрацію та програму.

В 1871 році реальні гімназії було перейменовано в реальні училища, а в слідуючим році їм надана зовсім нова організація. Метою освіти в цих училищах проголошується загальна освіта, пристосована до практичних потреб і придбання технічних знань в основному у сфері торгівлі і промисловості.

За статутом 1872 року реальні училища сладаються з 6 класів. У перших 4-х класах надається загальна освіта, а починаючи з 5-го – вивчаються спеціальні предмети. При старшому відділенні допускається відкриття додаткового 7-го класу для підготовки у вищі навчальні заклади.

Училище існує за кошти громадських організацій, казни та земств. Частково витрати покриваються за рахунок плати за навчання. Справи, що відносяться до учбової та виховної роботи вирішує педагогічна рада, а господарські – господарський комітет. При реальних училищах, що утворюються за рахунок земств або громадських організацій, вибирається строком на три роки Почесний опікун, який контролює хід управління і стан училища у господарському відношенні.

Особи, що успішно закінчили повний курс з атестатом, допускалися до іспитів у вищі навчальні заклади.

В реальні училища приймалися діти всіх верств населення, але переважно в них навчалися діти торгівельно-промислового стану.

В 1897 році для зменшення напливу реалістів до вищих навчальних закладів, Міністерство народної освіти наказало допускати у додаткові класи дітей, що мають у середньому не менше 3,5 бала і направляти випускників на державну службу.

З 1887 року число учнів з євреїв не повинно було перевищувати 10% в місцях їх осілості, 5% в інших місцях і 3% в Санкт-Петербурзі і Москві. Плата за навчання встановлювалась від 70 до 25 рублів.

Проскурівське Олексіївське реальне училище було відкрито з 1 липня 1904 року. Першим його директором став бувший інспектор Полтавського реального училища статський радник Клементій Іванович Беручeнко-Мусієнко, який пробув на цій посаді до 1 жовтня 1907 року.

На 01.01.1912 року в училищі налічувалося 16 вчителів і 294 учнів.

В 1915 році училище було евакуйоване у м. Єлізаветград, але незабаром повернуто до м. Проскурова.

У відповідності з Постановою Народного Комісаріату освіти УРСР від 4 липня 1920 року всі гімназії, реальні училища, міністерські, земські і церковно-парафіяльні загальноосвітні школи були ліквідовіані. Було ліквідовано також і Проскурівське реальне училище.

Фонд Ф-57 "Проскурівське Олексіївське реальне училище" охоплює період 1904-1920 рр. Фонд складається з 37 справ. Фізичний стан справ задовільний.

За складом та змістом документи фонду можемо поділити на такі групи:

1. Розпорядження Міністерства Народної освіти та обіжники опікуна Київського начального округу.

2. Відомості щодо розподілу уроків, випускних іспитів, успіхів учнів в навчанні.
3. Бухгалтерські документи (відомості на видачу заробітньої плати, асигновки).
4. Заяви, атестати, свідоцтва учнів.
5. Особові справи та формулярні списки вчителів.

У 2000 році проведено удосконалення фонду шляхом переробки. Причини цього:

1. Відсутність старого опису.
2. Необхідність уточнення заголовків.
3. Уточнення крайніх дат у справах.
4. Відсутність науково-довідкового апарату до опису.

В процесі переробки зроблено: відредаговані заголовки, уточнені крайні дати частини справ, проведена повна пересистематизація справ, справи розташовані в опису у хронологічному порядку та за ступенем важливості, опис надрукований українською мовою, до опису складений науково-довідковий апарат (титульний лист, зміст, передмова, перевідна таблиця).

Головний спеціаліст
12.07.2002 р.

Є. М. Франскевич

Перевідна таблиця

№ за старим описом	№ за новим описом	Примітки
1	14	
2	2	
3	3	
4	6	
5	7	
6	8	
7	10	
8	11	
9	15	
10	17	
11	16	
12	18	
13	19	
14	20	
15	23	
16	22	
17	24	
18	21	
19	25	
20	26	
21	27	
22	29	
23	28	
24	31	
25	32	
26	34	
27	33	
28	35	
29	36	
30	37	
31	12	
32	1	
33	9	
34	30	
35	13	
36	4	
37	5	

Головний спеціаліст Є. М. Франскевич

12.07.2002 р.

"Затверджую"
Директор Кам'янець-Подільського
міського державного архіву
_____ В.В.Стельмах
"___" грудня 2002 р.

№ п/п	№ за старим описом	Заголовок справи*	Дата справи (число, місяць, рік)	К-сть аркушів в справі	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	32	Про призначення директором училища Клементія Івановича Беручeнко-Мусієнко, нагородження його орденом св. Володимира, листування з Опікуном Київського навчального округу.	29.07.1904-26.07.1908	46	
2	2	Розпорядження Опікуна Київського навчального округу щодо використання коштів, профілактики заразних захворювань, поліпшення учбового процесу.	01.05.1905-16.12.1905	129	
3	3	Заяви про вступ до училища, атестати і свідоцтва поступаючих.	08.08.1905-22.05.1913	279	
4	36	Бухгалтерські відомості щодо грошового обігу по кошторисах та спеціальних коштах.	07.02.1907-09.02.1910	117	
5	37	Рапорти членів господарських і завідувачів відділеннями щодо перевірки наявності і стану училищного майна, передачи майна училищної бібліотеки.	21.12.1907-06.03.1909	50	
6	4	Особова справа вчителя німецької мови Вернке Вольдемара Карловича.	11.08.1907-22.05.1913	52	
7	5	Особова справа вчителя підготовчих класів Войцехівського Стефана Андрійовича.	06.07.1907-16.09.1910	34	
8	6	Особова справа і формулярний список вчителя історії і географії Савченко-Бельського Михаїла Олександровича.	28.10.1907-23.01.1909	27	
9	33	Обіжники Опікуна Київського навчального округу щодо служби в училищній церкви панахиди за Іоана Кронштадтського, виключення учнів з гімназій і училищ без права вступу, відомості про учнів, що живуть не в батьків, їх мораль і поведінку, правила прийому євреїв у середні навчальні заклади.	01.01.1909-20.12.1909	140	
10	7	Заяви, атестати, свідоцтва учнів.	24.09.1909-19.01.1917	61	
11	8	Заяви про вступ до училища, атестати,	06.08.1909-	51	

		свідоцтва, довідки учнів.	10.04.1910		
12	31	Заяви міщан м. Проскуріва стосовно дозволу на відкриття квартир для учнів училища, листування з секретним відділенням Подільського губернатора щодо благонадійності здавачів квартир.	30.04.1909-16.08.1909	103	
13	35	Бухгалтерські асигновки, план прибутків на 1910 рік, проекти штатних розписів.	10.01.1909-12.01.1910	365	
14	1	Відомості щодо успіхів у навчанні випускників та інших учнів училища; свідоцтва, заяви, довідки учнів.	26.03.1910-13.07.1910	206	
15	9	Звернення директора училища до Подільського губернатора щодо надання відомостей про моральний стан і політику благонадійності претендентів на звання народного вчителя; заяви, свідоцтва, атестати учнів.	03.02.1910-24.03.1911	208	
16	11	Заяви, довідки, історичні виписки, атестати, свідоцтва учнів.	28.02.1911-19.02.1916	250	
17	10	Особова справа і формулярний список вчителя математики Гофмана Василя Васильовича.	14.01.1911-23.03.1918	62	
18	12	Відомості щодо організації училища, статистичний звіт за 1911 рік, списки службовців училища, довідки учням.	02.02.1912-12.01.1913	129	
19	13	Заяви про вступ до училища та листування.	17.03.1912-01.03.1913	119	
20	14	Обіжники Опікуна Київського навчального округу щодо іспитів на звання вчителя народних шкіл, служби чиновників та їх нагородження; відомості щодо кількості класів, розмірів класних кімнат.	02.01.1913-29.12.1913	272	
21	18	Заяви про вступ до училища, метричні виписки, атестати, свідоцтва.	31.05.1913-26.10.1917	120	
22	16	Листування щодо обрання і затвердження на посаді Опікуна реального училища Голови Проскурівської повітової земської управи Кисельова Сергія Івановича, його формулярний список.	08.02.1913-25.04.1917	51	
23	15	Листування щодо переміщення вчителя математики Острожської гімназії Болоцького Андрія Варфоломійовича на таку ж посаду у Проскурівське реальне училище.	18.07.1913-09.11.1915	125	
24	17	Бухгалтерські асигновки, відомості на видачу заробітної плати.	28.02.1913-28.12.1913	222	
25	19	Обіжники Опікуна Київського навчального округу щодо прийняття до	05.01.1914-28.01.1915	239	

		учбових закладів євреїв у певних відсотках, покращення матеріального стану службовців, нерозповсюдження української літератури у день Шевченківського ювілею.			
26	20	Відомості щодо випускних іспитів учнів 6-х та 7-х класів, списки учнів, протоколи іспитів.	10.12.1914-02.01.1916	372	
27	21	Листування щодо відкриття учнівських квартир, протоколи перевірки позакласної поведінки учнів.	10.01.1914-15.04.1915	94	
28	23	Обіжники Міністерства Народної Освіти щодо розширення компетенції місцевих органів у вирішенні питань шкільного житла, Обіжники Опікуна Київського навчального округу щодо створення трудових дружин; сумісного навчання хлопчиків та дівчаток; список учнів, які загинули на війні.	12.07.1915-18.11.1917	114	
29	22	Обіжники Опікуна Київського навчального округу щодо звільнення учнів без права вступу, заяви про вступ до училища; списки учнів, що вибули.	03.01.1915-19.01.1916	307	
30	34	Обіжники Опікуна Київського навчального округу стосовно видачі добових грошей службовцям, відомості про переїзд училища до м. Єлізаветграда та повернення його у Проскурів.	16.08.1915-11.10.1916	106	
31	14	Бухгалтерські асигновки, відомості на видачу заробітної плати; винагороди службовцям училища.	19.01.1915-31.12.1915	240	
32	25	Відомості щодо розподілу уроків на 1916-1917 навчальний рік, пропуски уроків вчителями.	15.01.1916-02.01.1917	41	
33	27	Заяви про вступ до училища, свідоцтва учнів.	24.08.1916-08.10.1917	57	
34	26	Листування з Опікуном Київського навчального округу щодо організації курсів для вчителів з вивчення української історії та мови; списки учнів 6-го та 7-го класів, що закінчили училище в 1917 році.	05.01.1917-30.12.1917	272	
35	28	Список учнів 4-го класу і відомість успішності.	1917-1918	12	
36	29	Заяви про вступ до училища, посвідчення учнів.	01.04.1917-27.10.1918	30	
37	30	Заяви про вступ до училища, свідоцтва та посвідчення учнів.	29.08.1918-21.07.1920	21	

В даний опис внесено 37 (тридцять сім) справ з №1 по №37.

Головний спеціаліст Є. М. Франскевич

Зав. відділом О. А. Махотін 12.07.2002 р.

АТВЕРДЖЕНО
протокол ЕПК К-ПМЮН
від 17.12.2002 р
голова ЕПК